

UIT DE PRACTYK

(Uit de polikliniek voor spraak- en stemstoringen van de afd. Neus-keel-oorheelkunde (prof. dr. E. H u i z i n g a) en de tandheelkundige polikliniek van de afd. Chirurgie (prof. dr. L. D. E e r l a n d) van het Acad. Ziekenhuis te Groningen)

TWEE GEVALLEN VAN OBTURATOR-THERAPIE

DOOR

ANNIE MOOLENAAR-BIJL ARTS en M. HUT TANDARTS

Voor eenigen tijd werden wij geplaatst voor een paar interessante gevallen van obturatortherapie, die door samenwerking van logopaediste en tandarts tot een goed einde werden gebracht. Het betrof twee meisjes, beide met een niet-alledaagschen vorm van gehemelteafwijking.

Grietje H., 22 jr., kwam einde '41 onder behandeling in de polikl. v. spraak- en stemstoringen, wegens haar zeer onduidelijke spraak. Een hol-dof timbre, nasale klinkers, slap en vluchtig gearticuleerde medeklinkers met veel luchtverlies door den neus, klein ademvolume (borstkasvergroeiing). Status: kort, weinig bewegelijk velum, groote afstand tot achterkeelwand, gespleten uvula, submuqueuse spleet in het velum.

Een half jaar oefentherapie bracht wel eenige verbetering, maar de resultaten waren toch niet bevredigend. Het kostte pat. groote inspanning om duidelijk te spreken; zij kon op één adem niet verder dan tot 8 tellen, door het ontsnappen van lucht uit den neus.

Daarom werd besloten in de tandheelkundige polikliniek een apparaatje voor haar te construeeren: een plaatje met een extensie waaraan een klos, die om de uvula heen in de wijde nasopharynx reikte en deze afsloot. Daar de klos nogal groot moest zijn, was het inbrengen van het apparaat in den mond den eersten

tijd zeer lastig. Gaandeweg wende dit echter en pat. hield vol, daar zij zelf de verbetering in haar spraak opmerkte. De klinkers werden minder nasaal en de medeklinkers konden duidelijker gearticuleerd worden.

Toen pat. echter dit apparaat eenige weken gedragen had, begon er een kleine opening te komen in het velum. Dit werd veroorzaakt doordat bij beweging van het velum de staaldraad waaraan de klos bevestigd was een druk uitoefende, waardoor een perforatie van de mucosa ontstond. De submuqueuse spleet veranderde zoodoende in een volledige spleet. De opening ontstond aan de grens van zacht en hard gehemelte, zoodat er tusschen de licht gespleten huid en de nieuwe opening eerst nog een breede „brug” intact was. De volgende week was de opening iets grooter geworden. Er werd besloten, de rest van de mucosa te splijten, maar voor het zoover kwam, zagen wij de brug spontaan steeds smaller worden, totdat hij, ongeveer zes weken na het aanbrengen van het apparaat, geheel verdwenen was. Er was nu een smalle spleet in het zachte gehemelte ontstaan. De beide symmetrische uvulahelften vertoonden bij phonatie een geringe buitenwaartsche optrekking. De spraak (zonder plaatje) was door deze verandering volstrekt niet slechter geworden. Nu was de gelegenheid geboden een gewone obturator aan te brengen.

De nieuwe obturator veroorzaakte al dadelijk een opmerkelijke verbetering in de spraak, veel grooter dan het eerste apparaatje gedaan had, en was bovendien veel gemakkelijker in den mond te brengen. En toen na eenige zittingen de definitieve vorm bereikt was, werd de spraak van het meisje zoo gunstig beïnvloed, dat zij nu met eenige aandacht volkomen duidelijk articuleert, een veel prettiger timbre heeft en op één adem tot 18 kan tellen. Vooral het feit dat er nu zooveel minder lucht door den neus ontsnapt maakt haar het spreken veel gemakkelijker en zij zou de obturator niet graag meer willen missen.

Haikje K., 17 jr., kwam in Sept. '42 in de polikliniek voor spraak- en stemstoringen met hyperrhinolalia. Bij onderzoek blijkt dat zij een zeer wijde pharynx heeft en een wat kort, doch wel eenigszins bewegelijk velum. Het palatum molle en een gedeelte van het palatum durum zien er littekenachtig uit. Er heeft echter nooit eenige operatie plaats gehad. De litteekens, die van luetischen oorsprong zijn, verlopen straalvormig naar de uvula toe; ook de gehemeltebogen zijn littekenachtig. De nogal lange uvula kleeft bij phoneeren steeds aan den rechterkant vast. De patiënte spreekt al jaren door den neus een onaesthetisch en zwak geluid met veel neuslucht en snurkende explosieven.

De oefenbehandeling bracht wel in twee maanden een behoorlijke verbetering: de stem werd sterker en minder nasaal (stootoefeningen!), maar toch was het nog niet zooals we 't wenschten en zonder hulpmiddel zou 't ook niet verder verbeterd kunnen worden. Daarom werd het meisje in de tandheelkundige polikliniek verder geholpen. Daar zij in de bovenkaak een kleine prothese met vier tanden droeg, leek het aangewezen, in plaats van deze prothese een obturator met tanden te geven. Het kostte dezen keer weinig moeite een passend apparaatje te construeeren; het had een verrassende uitwerking, want stem en uitspraak werden dadelijk practisch normaal. Zoodoende was het meisje tot haar groote vreugde verlost van haar minder fraaie spraak en tevens van de lastige spraakoefeningen.

Verantwoordelijk voor het Redactioneele gedeelte van den inhoud:
G. D. Margadant, tandarts, Amsterdam.

Verantwoordelijk voor de advertenties: W. P. Staal, Utrecht.

Uitgevers: G. J. & D. Tholen, Jutphaasscheweg 1, Utrecht.

Drukker: N.V. Drukkerij v/h L. E. Bosch & Zn.,
Oude Gracht 172—176, Utrecht.

Verschijnt eenmaal per maand. Abonnementsprijs f 15.62, voor
buitenland f 17.18 per jaar. Prijs per nummer f 1.56. P 1004/1